

**TRABAJO DE FINAL DE GRADO EN TRADUCCIÓN E
INTERPRETACIÓN**

TREBALL DE FI DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTULO / TÍTOL

**Anàlisi de la traducció de l'anglès al castellà de la sèrie
The Handmaid's Tale i proposta de traducció al
valencià segons el model lingüístic de la CVMC (À Punt
Mèdia)**

Autor/a: Maria Morales Chover

Tutor/a: Maria Dolores Oltra Ripoll

Fecha de lectura/ Data de lectura: 13/06/2019

Resumen/ Resum:

Des que l'any 2018 van començar les emissions d'À Punt al País Valencià, la televisió pública ofereix a l'audiència tot tipus de contingut, des de programes d'actualitat, passant per programes d'entreteniment, fins a sèries, dibuixos i pel·lícules, tant de producció pròpia com aliena. Aquest treball mostra una anàlisi de la traducció al castellà i una proposta de traducció al valencià seguint el model de la CVMC d'una de les sèries més vistes dels darrers anys i que gaudeix d'una grandíssima popularitat internacionalment: *The Handmaid's Tale*.

L'objectiu d'aquesta aportació és demostrar la dificultat que suposa traduir al valencià una sèrie adaptada d'un llibre i que conté un nombre considerable de problemes de traducció pel que fa a la varietat lingüística i la intertextualitat. A més d'això, la versió doblada al castellà ja és molt coneguda, cosa que implica que, per tal que l'audiència reconega i accepte el producte final, probablement caldrà respectar aquesta traducció. Així mateix, s'utilitzarà un mètode de treball que es puga fer servir per a la traducció de contingut televisiu i cinematogràfic per a À Punt.

En aquest treball es presenta, en primer lloc, com realitzar un buidatge dels problemes de traducció que es poden trobar en una sèrie i com sistematitzar-los en una base de dades trilingüe (anglès, castellà i català, que són, respectivament, l'idioma de la versió original, el de la versió doblada que analitzem i el de la nostra proposta). La segona part del treball és una anàlisi d'aquests problemes de traducció i de les seues solucions en castellà i en català. Finalment, s'inclou la traducció de quatre fragments que han estat seleccionats per exemplificar com fer servir la base de dades que s'ha elaborat i com se segueix el model de llengua de la CVMC a l'hora de fer una traducció per a doblatge per a À Punt.

Palabras clave/ Paraules clau: (5)

Traducció audiovisual; doblatge; CVMC; variació lingüística; intertextualitat

Full d'estil

El full d'estil que hem fet servir en l'elaboració d'aquest treball és el del [Servei de Publicacions de l'UJI](#).

*A la meua família,
la meua llum.*

Agraïments

Abans de tot, m'agradaria dedicar unes paraules d'agraïment a aquelles persones que m'han donat suport i m'han ajudat en la realització d'aquest treball. Primerament, vull donar les gràcies a la meua tutora, Loli Oltra Ripoll, pels seus consells, per haver-me animat des del primer moment i per haver tingut tanta paciència amb mi. Vaig tenir la sort de poder elegir-la com a tutora i li agraïsc de cor la seua atenció i la seua ajuda. Per a mi, ella ha sigut una excel·lent professora i ha estat una de les persones amb qui més he après el que realment significa ser un bon traductor. També voldria expressar la meua gratitud a les persones que van fer possible la visita als estudis d'À Punt, on vaig poder parlar amb el cap de lingüistes, Joan Carles Simó. Clarament, no hi havia ningú millor amb qui aprendre les característiques del model de llengua que he fet servir en la meua proposta.

No puc oblidar donar les gràcies a tota la meua família. Gràcies als meus pares, Alberto i Cristina, que m'han inculcat els valors del treball i l'esforç personal, i al meu germà, Albert, que és especialista en ajudar-me a superar moments de crisi. A ells, i també a la resta de la meua família, que ha estat sempre al meu costat i m'ha donat amor i suport de manera incondicional, vull dedicar aquest treball. Els done les gràcies de cor per ajudar-me quan ho he necessitat i per recordar-me sovint que estan tan orgullosos de mi com jo d'ells.

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	1
1.1. Justificació i motivació	1
1.2. Objectius	2
2. MARC TEÒRIC.....	3
2.1. La traducció audiovisual.....	3
2.1.1. El doblatge.....	3
2.1.2. Les fases del doblatge i la tasca del traductor/ajustador.....	4
2.1.3. Característiques del doblatge.....	5
2.1.4. Convencions d'un guió de doblatge	6
2.2. Model lingüístic de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació (CVMC). El valencià i el registre col·loquial.....	6
2.2.1. El Llibre d'Estil de la CVMC.....	6
2.2.2. Tractaments	9
2.2.3. L'oralitat: variació lingüística i fraseologia.....	10
2.3. Les tècniques de traducció	13
2.4. La intertextualitat	14
3. METODOLOGIA	16
3.1. Objecte d'estudi: descripció del corpus	16
3.2. Criteris de selecció.....	17
3.3. Visionat i buidatge: problemes de traducció i sistematització d'aquests en una base de dades	18
3.4. Qüestionari sobre el procés de traducció al traductor de la versió doblada en castellà	19
3.5. Proposta de traducció de fragments del guió	19
4. ANÀLISI I PROPOSTA DE TRADUCCIÓ.....	21
4.1. Qüestionari al traductor	21
4.2. Problemes de traducció i sistematització en una base de dades.....	22
4.3. Proposta de traducció segons el model lingüístic de la CVMC (À Punt).....	29
5. CONCLUSIONS	33
5.1. Interpretació de resultats i conclusions	33
5.2. Relació del tema d'estudi amb els coneixements adquirits	33

6. BIBLIOGRAFIA	35
6.1. Obres analitzades i consultades	35
6.2. Referències bibliogràfiques i fonts lexicogràfiques.....	35
ANNEX I: CONVENCIONS I SÍMBOLS PER AL DOBLATGE	38
ANNEX II: QÜESTIONARI	40
ANNEX III: TRADUCCIONS	41
ANNEX IV: ÍNDEX DE TAULES I FIGURES	53
ANNEX V: BASE DE DADES	54

1. INTRODUCCIÓ

La traducció és una de les activitats intel·lectuals més antigues que es coneixen i la manera de concebre-la ha anat evolucionant al llarg de la història. Avui dia es concep la traducció com una activitat comunicativa i diversos estudiosos de la traducció, com ara Hatim i Mason (1990), afirmen que els textos que es tradueixen responen a una determinada tipologia que depèn de la seua funció principal.

La traducció audiovisual és particularment complexa, ja que els textos combinen el canal escrit (els guions) amb el canal visual i oral (la imatge i el so del material audiovisual). En aquest treball ens centrarem en una de les modalitats de traducció audiovisual majoritàries a Espanya: el doblatge. En la nostra anàlisi estudiarem les convencions específiques d'aquesta modalitat i veurem com certes situacions (el contingut dels textos origen, el registre de la llengua que emprem en la nostra traducció, etc.) poden suposar una dificultat per al traductor.

1.1. Justificació i motivació

En aquest treball, presentem una proposta de traducció al valencià segons el model lingüístic de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació (CVMC) per al doblatge de la sèrie *The Handmaid's Tale*. Aquesta sèrie resulta d'allò més interessant per analitzar-la i traduir-la, ja que sovint s'hi utilitza un registre vulgar de la llengua i hi abunda la intertextualitat. A més d'això, hi observem també la presència d'una sèrie de termes que constitueixen un llenguatge propi.

El motiu de traduir una sèrie és que un dels itineraris cursats al llarg del quart curs del grau va ser el de traducció audiovisual, així que coneixem aquesta tipologia de traducció i podem aprofundir en la matèria. D'altra banda, considerem que la traducció per a doblatge, que és una modalitat d'allò més divertida per la varietat en el fons i la forma dels guions, es presenta com un repte, ja que exigeix la utilització de tots els recursos de què disposem com a traductors, i sobretot, altes dosis de creativitat.

A banda del repte que en general suposa la traducció per a doblatge, la nostra proposta de traducció de *The Handmaid's Tale* suposa un esforç addicional per diversos motius. D'una banda, hem de tindre en compte les particularitats del text mateix (intertextualitat, referents, etc.) i, d'altra banda, hem de fer atenció al registre que emprarem (veurem

problemes als quals ens hem d'enfrontar com a traductors quan ens trobem davant d'un text que fa servir el llenguatge vulgar).

A tot això afegim el fet que aquest treball està elaborat com un hipotètic encàrrec per a À Punt, així que també haurem de saber adequar-nos al model lingüístic de la CVMC. Totes aquestes particularitats converteixen aquest treball en un gran repte com a parlants de la llengua catalana i com a traductors.

1.2. Objectius

Els objectius que pretenem assolir en aquest treball, els podríem classificar en dos blocs: un bloc d'anàlisi d'una sèrie per al doblatge de l'anglès al castellà i un altre de proposta de traducció de l'anglès al valencià de la mateixa sèrie seguint un model de llengua determinat.

Els objectius relacionats amb l'anàlisi d'una traducció són els següents:

- Repassar allò que hem estudiat en l'itinerari de traducció audiovisual quant al doblatge (característiques, fases, tasques del traductor, etc.) i utilitzar aquests coneixements per fer una anàlisi de la traducció al castellà de *The Handmaid's Tale*. Haurem de detectar els problemes de traducció i com s'han resolt (especialment en allò relacionat amb la intertextualitat, la creació de terminologia i el registre de la llengua).
- Per tal d'il·lustrar l'anàlisi, crear una base de dades que reculli els problemes de traducció detectats i les solucions adoptades.

Els objectius que tenen a veure amb la proposta de traducció són els següents:

- Elaborar un guió per a doblatge, respectant les característiques pròpies d'aquesta modalitat, amb la traducció de fragments de la sèrie que en siguin representatius (per qüestions de temps i espai, no és possible fer una traducció del guió sencer).
- Treballar amb el model lingüístic de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació, ja que la nostra proposta de traducció serà un hipotètic encàrrec per a À Punt. En la versió original es fa servir sovint un registre bastant vulgar i hi ha molta intertextualitat. Esperem reflectir en la nostra traducció aquestes característiques del text original respectant sempre el model lingüístic.

2. MARC TEÒRIC

2.1. La traducció audiovisual

Aquest treball s'emmarca en l'àmbit de la traducció audiovisual (TAV) i, en concret, de la TAV per al doblatge. Per començar i saber de què parlem, cal aclarir què s'entén per *text audiovisual* i per *traducció audiovisual*. Segons Agost (1999, 15), el text audiovisual és aquell que «se caracteriza por tener un código oral (las voces que oímos), un código escrito (los guiones) y un código visual (las imágenes)». La TAV és la varietat que s'encarrega de la traducció d'aquests tipus de textos amb informació que es transmet a través del canal acústic i visual (Chaume 2004, 30). Hi ha diferents modalitats de TAV, però nosaltres ens centrarem en el doblatge, ja que és la modalitat que veurem en aquest treball.

2.1.1. El doblatge

Del concepte de «doblatge», se n'han fet moltes definicions. Agost (1999, 16) el defineix com «la sustitución de una banda sonora original por otra», tot mantenint els sincronismes de caracterització, de contingut i visual. Chaume (2004, 32), en canvi, en diferencia dues parts: una primera part de «traducción y ajuste de un guion», seguida d'una d'«interpretación de esta traducción por parte de los actores». Més recentment, al *Llibre d'Estil de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació*, en podem trobar també una definició clara i senzilla: «El doblatge és la modalitat de TAV en què els diàlegs de la versió original del text audiovisual se substitueixen per diàlegs en la llengua meta de forma sincronitzada amb la imatge» (2017, 250).

La pregunta ara és: per què escollim el doblatge en un hipotètic projecte per a À Punt Mèdia? Se n'ha parlat bastant, dels factors de l'elecció d'una determinada modalitat de TAV. Com diu Chaume (2004, 32-33), per raons històriques i culturals, el doblatge és la modalitat que més s'emptra per a la producció aliena de distribuïdores i cadenes de televisió. Agost (1999, 30-33) concreta més i descriu una sèrie de factors que podrien condicionar aquesta decisió. En aquest cas, els factors probablement més determinants són els econòmics i els polítics.

En relació amb els factors econòmics, Agost afirma el següent (1999, 32):

El hecho de doblar una película en una lengua minoritaria, por ejemplo, el caso del catalán, cuando esta película ha sido ya doblada anteriormente en la lengua de uso mayoritario –en este caso el castellano–, significa un gasto adicional que solo se explica por factores sociopolíticos.

D'altra banda, quant als factors polítics, explica que la importància d'aquests factors augmenta en proporció inversa a la normalització de la llengua. Els governs de territoris amb llengües en procés de normalització adopten polítiques lingüístiques que influeixen directament en el mercat del doblatge.

2.1.2. Les fases del doblatge i la tasca del traductor/ajustador

Ara que sabem les raons per les quals es decideix doblar un producte, vegem les implicacions professionals que aquest fet comporta. Hi ha nombrosos estudis que expliquen les fases del procés de doblatge. Per la seua claredat, ens farem ressò del de Chaume (2004, 62), que divideix el procés en 6 fases:

1. Compra del producte audiovisual
2. Encàrrec a un estudi de doblatge (traducció, adaptació i dramatització)
3. Encàrrec a un traductor
4. Adaptació de la traducció
5. Dramatització sota la supervisió d'un director i un assessor lingüístic
6. Mescla de les bandes de so

No obstant això, si només prenem en consideració la part lingüística, allò habitual és fer la distinció entre dues grans fases: traducció i ajust, dues tasques que solen dur a terme dues persones diferents. Tanmateix, allò ideal és que el traductor i l'ajustador siguin la mateixa persona. Així ho afirmen Agost (1999, 61), que considera que aquest fet «garantiza una mayor fidelidad a la traducción inicial», i Chaume (2004, 63), que hi afegeix que aquesta és «una de las grandes carencias de la industria del doblaje, que lleva a distorsiones significativas del producto final». Així mateix, afirma que si el traductor realitzara l'ajust, «intentaría que la solución final fuese coherente con el texto global, estuviera cohesionada con la imagen y no traicionara en exceso el texto origen», ja que «el ajustador [...] desconoce la lengua origen, así como cuestiones de carácter cultural».

En el cas de la traducció per À Punt, caldria incloure-hi una fase de revisió per part d'un lingüista acreditat de la corporació, ja que així ho requereix aquest canal de televisió.

2.1.3. Característiques del doblatge

Si tenim l'oportunitat de fer l'ajust d'un text per a doblatge, haurem de fer front a uns aspectes característics de la modalitat que suposen una gran restricció a l'hora d'elaborar un guió: les sincronies i el llenguatge prefabricat.

La qualitat d'un bon guió de doblatge s'aprecia quan està ben ajustat, és a dir, quan es respecta allò que Agost (1999, 59) anomena «sincronisme visual» i que es divideix en tres tipus (1999, 65-67): la isocronia (mateixa durada d'una oració de l'original i de la seua equivalent pronunciada per l'actor de doblatge); la sincronia cinèsica (relació entre el que diu un personatge i els gestos que fa en pantalla) i la sincronia labial (harmonia entre els moviments articuladoris de la boca dels actors i allò que sentim). No en tots els gèneres són igual d'importants aquests aspectes, però en una sèrie com *The Handmaid's Tale*, tots tres aspectes s'han de respectar perquè el resultat siga versemblant.

L'altra gran característica de doblatge és que, a causa de les restriccions i convencions pròpies d'aquesta modalitat de traducció, s'utilitza un registre de la llengua molt particular, que avui dia es coneix com *dubbese*. El *dubbese* és, segons Chaume (2004, 185), un llenguatge que representa una oralitat prefabricada, ja que es tracta d'un text escrit per ser interpretat de manera oral, intentant que sone natural (almenys, tant com siga possible). Chaume (2004, 185) explica que el traductor, a pesar de les temptacions, no ha de reproduir un registre oral prototípic. En el registre de la llengua que s'usa per a doblatge hi ha certes limitacions o restriccions, per la qual cosa s'ha d'intentar trobar un equilibri entre naturalitat i correcció. Un exemple d'aquestes restriccions són les que s'estableixen al *Llibre d'Estil de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació* (2017, 253-257), on es descriuen una sèrie d'aspectes lingüístics que s'han de respectar encara que es tracte d'un text pensat per ser dit i que sembla "natural". Podem destacar, per exemple, en el nivell prosòdic, que no s'han de caure lletres ni tampoc fer reduccions o metàtesis (*pa què, *menjaor, *cocreta), així com tampoc es poden afegir lletres (*afoto), entre altres qüestions. En el nivell morfològic, s'ha de respectar la gramàtica i evitar crear paraules per analogia o abusar de possessius o pronoms personals innecessaris. En el nivell sintàctic, s'han d'evitar les vacil·lacions, les falques, així com

fragmentar massa els enunciats o suprimir connectors, entre d'altres. Finalment, en el nivell lèxic, cal evitar calcs i falsos amics.

2.1.4. Convencions d'un guió de doblatge

En un encàrrec de traducció per a doblatge, el traductor pot veure's en dues situacions: que l'encàrrec siga sols de traducció del text (*rough translation*), o que se'n demane també l'ajust. Si se'n demana l'ajust, el traductor haurà d'elaborar el text respectant les sincronies de què ja hem parlat i, tal com indiquen els criteris del client, dividint el text en preses o *takes* (unitat de traducció audiovisual) i fent servir els símbols convencionals de l'ajust (Chaume 2004, 89).

En aquest treball, com que la traducció que farem és un hipotètic encàrrec per a À Punt, seguirem els criteris que es descriuen al *Llibre d'Estil de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació* (2017). Podeu trobar en l'Annex I d'aquest treball les característiques que respectarem i els símbols que emprarem en el guió que proposem.

2.2. Model lingüístic de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació (CVMC). El valencià i el registre col·loquial

Com ja hem explicat, els productes doblats en general tenen un registre molt característic. De vegades aquest registre pot resultar difícil d'utilitzar, sobretot si es tracta d'una llengua minoritzada, com és el cas del català, i més encara, en una varietat (el valencià) que durant molt de temps ha quedat en segon pla.

2.2.1. El Llibre d'Estil de la CVMC

Per intentar suplir les mancances en la literatura sobre el tema en valencià i per tal d'unificar els criteris, es va elaborar el *Llibre d'Estil de la CVMC* (2017). La part lingüística d'aquest manual està pensada perquè contribuïska a la normativització del valencià i la creació d'un estàndard. És important que els professionals de la CVMC siguen capaços de «triar el registre adequat per a cada situació comunicativa amb l'objectiu de fer que el valencià que es projecte en els mitjans siga comunicativament efectiu, i al mateix temps siga percebut com a natural, genuí i adequat» (2017, 154).

No obstant això, i si bé és cert que la llengua s'ha d'adequar a cada situació comunicativa, no hem d'oblidar que hi ha una varietat lingüística de referència que s'ha de respectar: l'estàndard. Per tant, no es poden acceptar «expressions excessivament vulgars, castellanismes ni estrangerismes innecessaris. [...]. L'estàndard ha de ser capaç d'integrar

formes habituals, naturals i genuïnes de la llengua viva sancionades per la normativa» (2017, 156). Com que l'estàndard, tot i que s'adapta a situacions informals, no arriba a un registre col·loquial o vulgar, és necessari establir uns criteris per saber quines solucions lingüístiques es poden acceptar i quines no. Aquests criteris, així com algunes recomanacions quant a la traducció, són precisament el que podem trobar en aquest Llibre d'Estil.

CARACTERÍSTIQUES LINGÜÍSTIQUES

En À Punt Mèdia es fan servir dos models lingüístics: el model A (model formal escrit que s'emptra al web i a les xarxes social) i el model B (model oral). El model A és semblant a la llengua que es fa servir al món acadèmic o a l'administració, mentre que el model B està relacionat amb l'oralitat. Com que aquest treball se centra en el doblatge, farem servir el model de llengua B. Alguns exemples d'aquest model són l'ús dels demostratius «este/a» i «eixe/a» en lloc dels reforçats «aquest/a» i «aquell/a»; dels numeral ordinals «quint», «sext», etc. en lloc de «cinqué», «sisé», etc; o de les desinències verbals -ixes, -ix, -ixen, en lloc de -eixes, -eix, -eixen («servixes/serveixes», «servix/serveix», «servixen/serveixen»).

A més d'això, al llarg de diversos capítols del *Llibre d'Estil de la CVMC* (2017, 162-226), s'estableixen els criteris lingüístics que han de seguir els professionals de la Corporació en tots els seus treballs. Vegem alguns exemples d'aquests criteris:

MORFOSINTAXI	Els fenòmens relacionats amb la sintaxi i la morfologia han de seguir les propostes de l'AVL. En diversos apartats es marquen les pautes estilístiques quant a la formació del femení i el plural i quant als determinants, als pronoms, a les preposicions, a les conjuncions i a altres connectors i a les formes verbals, així com algunes remarques particulars. Per exemple: en les formes verbals se segueixen les opcions normatives primàries de l'AVL (la persona en -e, en -o, o sense desinència; terminacions -isc, -ixes, -ix i -ixen en registres orals, etc.).

LÈXIC	Les formes preferents són les marcades com a principals en el <i>Diccionari normatiu valencià</i> de l'AVL, però es poden acceptar es formes secundàries si són identificables.
TERMINOLOGIA	Es recomana accedir a Porterval i al Cercaterm. Per a neologies, es pot consultar Porterval, la Neoloteca del Termcat i l'Observatori de Neologia del IULA.
TOPONÍMIA, ANTROPONÍMIA, GENTILICIS I NOMS PROPIS D'ENTITATS	S'hi recursos de l'AVL, de la Generalitat de Catalunya o de l'Ésadir. Per als gentilicis, hi ha referències en línia de l'AVL per a gentilicis valencians (per exemple, el Corpus Toponímic de l'AVL que està al seu web) i de l'Ésadir (per a tot el territori catalanoparlant). Per a noms d'entitats o organismes es recomana l'Ésadir i l'Enciclopèdia catalana.
ORTOTIPOGRAFIA	S'han de seguir les recomanacions de l'apartat d'Ortografia de la <i>Gramàtica valenciana bàsica</i> . Tot i això, s'indiquen algunes recomanacions al Llibre d'Estil pel que fa a l'apostrofació, les abreviacions i el símbols i les marques tipogràfiques.

Taula 1: criteris lingüístics del Llibre d'estil de la CVMC

TRADUCCIÓ DE REFERENTS CULTURALS (CVMC 2017, 227-248)

El problema principal que planteja la traducció d'aquests elements és decidir si s'han de mantindre o és millor fer-ne una adaptació. Les solucions varien en funció dels gèneres [...] i també de la importància d'aquests elements en el text. A continuació, trobem els criteris que ens interessen per al guió de *The Handmaid's Tale*:

ANTROPÒNIMS DE PERSONATGES CONTEMPORANIS	No es tradueixen.

TOPÒNIMS	S'utilitzen les formes valencianes dels topònims traduïts consolidats. En cas que no hi haja una tradició de traducció, s'opta per les formes oficials o els usos internacionals fixats. Quan es tracte de llengües amb alfabet diferents del llatí, s'ha d'aplicar la transcripció gràfica corresponent.
ACCIDENTS GEOGRÀFICS	Es tradueix el genèric del topònim d'accidents geogràfics [...] i es tradueix o no el topònim segons si té forma tradicional en valencià o no. Quan, per tradició, s'ha lexicalitzat el genèric amb el nom propi, el topònim no es tradueix.
TOPONÍMIA URBANA	Es tradueixen els espais que tenen una denominació descriptiva i una equivalència tradicional en valencià.
ENTITATS I INSTITUCIONS PÚBLIQUES	En general, es tradueixen a la nostra llengua sempre que tinguen una tradició de traducció.
OBRES DE CREACIÓ	Es deixen en la llengua original els títols d'obres musicals, plàstiques o pictòriques que no tenen tradició de traducció en la nostra llengua i es respecten les traduccions ja fixades per l'ús.

Taula 2: criteris lingüístics del Llibre d'estil de la CVMC necessaris per a la traducció d'El conte de la serventa.

2.2.2. Tractaments

Un problema freqüent de la traducció en la combinació lingüística anglés-català és el dels tractaments. Els problemes relacionats amb aquest aspecte (no solament en la TAV, sinó en la traducció en general) són molt habituals, ja que en anglés no existeixen formes de tractament diferents en les categories gramaticals de persona, com sí passa en català (*you* equival tant a “tu” com a “vosté”, en singular i en plural). Tal com afirmen Ainaud, Espunya i Pujol (2003, 183), «l'única marca de distància interpersonal són els termes afegits al cognom [...] o alguns títols que poden ostentar algunes persones [...]. A la inversa, una marca de familiaritat és el permís per adreçar-se a algú amb el nom de pila en lloc d'un dels termes anteriors». Per tant, cal saber analitzar el context per distingir

quina és la distància social entre els interlocutors, és a dir, el nivell de formalitat de la conversa.

En la sèrie *The Handmaid's Tale* aquest aspecte és fonamental, ja que els rangs entre els diferents personatges estan clarament establerts, així que no es deu abusar de la traducció de *you* com a “tu”.

2.2.3. L'oralitat: variació lingüística i fraseologia

Una altra característica que condiona la tasca del traductor, sobretot en el doblatge, és la dificultat en marcar l'oralitat. En aquest projecte ens preocupa especialment poder reflectir un registre col·loquial, fins i tot vulgar en ocasions, dins del model de llengua de la CVMC.

Agost (2016, 15) destaca que «la situació del valencià en els mitjans de comunicació oral encara es troba en procés de fixació», per la qual cosa encara queden característiques del model de llengua que no estan del tot definides. No és senzill fixar un estàndard, ja que es tendeix a confondre aquest concepte amb la norma (la qual, com afirma l'autora, no sempre es correspon amb l'ús real). En el cas de registres col·loquials o vulgars és encara més complicat, sobretot perquè, a més, difereixen molt entre les varietats geogràfiques. Tot i això, l'autora explica que, a pesar que trobar un estàndard oral interdialectal és, bàsicament, impossible, això no implica que no es puga establir un «oral valencià digne». La creativitat i el domini de les tècniques de traducció, així com l'ajuda dels llibres d'estil són, per tant, recursos clau en la tasca del traductor.

De manera paral·lela, trobem el cas de la traducció d'imprecacions i renecs, ja que segons Agost (2016, 18), «als aspectes lingüístics, cal afegir-hi, en ocasions, aspectes culturals». Hi ha nombrosos estudis que inclouen l'ús de renecs en la traducció i podem trobar diversos recursos per a la traducció d'aquests elements. Destaquem, per exemple l'annex 5.3.5. «Interjeccions i recursos expressius» del LEMAV 2011.

Sovint, aquests renecs, imprecacions, interjeccions, etc. poden constituir unitats fraseològiques (UFs) que, segons Oltra (2016, 73), poden suposar un problema de traducció. Per tal de resoldre aquest problema, podem adoptar solucions diverses en funció de distints factors (la modalitat de traducció, la llengua meta, el tipus d'UFs o la seua funció, etc.) que poden condicionar la nostra presa de decisions. La tècnica preferida

dels traductors sol ser la de l'equivalent fraseològic (UF → UF) (Oltra 2018, 120), però n'hi ha diverses. Vegem a continuació la proposta de classificació d'UF d'Oltra (2016):

TÈCNICA	DEFINICIÓ	EXEMPLE
UF→UF	La UFO es tradueix per una altra UF en LM que pot ser més o menys diferent d'aquella pel que respecta a la seua estructura formal, estructura semàntica o funció textual.	<i>to piss someone off</i> (En) → <i>treure de polleguera</i> (algú) (Cat); <i>sacar de quicio</i> (a algú) (Es)
U→No UF	La UFO se substitueix per una altra expressió o un altre segment de text que no constitueix una UF en LM però que pot reproduir el significat de la UFO.	<i>to puke out someone's guts</i> (En) → <i>vomitar</i> (Cat); <i>vomitar</i> (Es)
UF→Recurs retòric relacionat	Es fa servir un recurs estilístic –per exemple, un joc de paraules, una metàfora, una reduplicació, un símil, etc.– per traduir una UFO.	<i>(to say) again and again</i> (En) → <i>em vas dir i em vas repetir</i> (Cat)
UF→Zero (omissió)	S'omet el fragment de text on apareix a UFO. De vegades es tracta d'una ommissió en la traducció de la UF només; altres vegades, també s'elimina la frase o el paràgraf sencer on apareixia la UFO.	TOBBY: <i>Joe, Joe, cool it. Cool it. Cool it, man.</i> (En) → TOBBY: <i>Joe, Joe, tranquil. Ø Calma't, home.</i> (Cat); TOBBY: <i>Joe, Joe, tranquilo. Ø Tranquilo.</i> (Es)
UF→UFO en TM	Traducció literal que mantindria el significat conceptual, la forma i l'estructura de la unitat fraseològica original. Per tant, no constituiria una UF lexicalitzada en la llengua meta.	<i>in the fresh air</i> (En) → <i>en l'aire fresc</i> (Cat) (UF genuïna en LM: <i>a l'aire lliure</i>)

No UF→UF	El traductor introdueix una UF quan en el segment de text original no n'apareix cap, amb la finalitat de compensar, per exemple, una carència anterior o posterior, o bé perquè en la llengua d'arribada existeix una unitat fraseològica equivalent de l'expressió original i el traductor té voluntat de donar riquesa estilística a la traducció.	<i>to be carried (someone) (En)</i> → <i>pujar a coll (algú) (Cat);</i> <i>llevar a cuestras (a</i> <i>alguien) (Es)</i>
Zero→UF	El traductor crea una UF del no res, probablement també com a mètode de compensació d'una pèrdua anterior o posterior, o per introduir-hi riquesa estilística o posar èmfasi en una idea.	<i>It was an apple. (...) Dry and almost tasteless. But an apple. Ø (En)</i> → <i>Era una manzana. (...) Seca y casi sin sabor. Pero manzana, al fin y al cabo. (Es)</i>

Taula 3: Adaptació de les tècniques de traducció d'UF segons Oltra (2016)

D'unitats fraseològiques, n'hi ha de diversos tipus. Hi ha UFs de converses quotidianes amb «un alt valor pragmàtic [...] que solen ser fórmules rutinàries [...]. En serien exemples, d'aquesta categoria: *all right, I'm sorry, God knows (what), [...], etc.*» (Oltra 2018). Aquestes UFs no solen ser problemàtiques, ja que solen tindre una expressió equivalent en català (es pot emprar la tècnica UF → UF amb relativa facilitat). No obstant això, també hi ha UFs pròpies del llenguatge col·loquial (renecs i vulgarismes), que resulten més difícils de traduir, ja que és més difícil trobar un equivalent en català i de vegades ni tan sols estan recollits els possibles equivalents en els diccionaris. En aquests casos, per poder fer servir la tècnica UF → UF caldrà dominar les tècniques de traducció (les veurem més avant) i ser creatiu.

Per últim, trobem les UFs relacionades amb el camp semàntic de la religió, a les quals també fa referència Oltra en el seu treball. En *The Handmaid's Tale* hi ha molta fraseologia relacionada amb referències bíbliques o amb la figura de Déu. Per utilitzar la tècnica UF → UF, caldrà consultar les versions en català de les obres en les quals es basa l'escriptora de la novel·la original per ser coherent amb publicacions anteriors i que l'audiència capte les referències (ho veurem més avant).

2.3. Les tècniques de traducció

Tal com hem explicat, tot traductor ha de dominar les tècniques de traducció. Vegem de què parlem exactament quan ens referim a aquest concepte. Segons Hurtado (2001), hi ha una gran diferència entre els conceptes «tècnica de traducció» i «estratègia de traducció». El primer concepte és un «procedimiento verbal concreto, visible en el resultado de la traducción, para conseguir equivalencias traductoras» (2001, 268). El segon fa referència a «los procedimientos individuales, conscientes y no conscientes, verbales y no verbales, internos (cognitivos) y externos utilizados por el traductor para resolver los problemas encontrados en el proceso traductor y mejorar su eficacia en función de sus necesidades específicas» (2001, 276). La «tècnica» s'usa per resoldre problemes puntuals concrets dins del text, mentre que l'«estratègia» s'usa a nivell global en un text.

En la graella següent, observem una classificació de les tècniques basada en els criteris d'Hurtado (2001) i de Vinay & Dalbènet (1958):

TÈCNICA	DEFINICIÓ
Adaptació	Se substitueix un element de l'original per un altre propi de la cultura meta amb la mateixa funció
Amplificació i condensació / elisió	S'introdueixen precisions explícitament que no apareixien en el text original o es redueixen o eliminen elements.
Calc	Es tradueix una expressió de manera literal conservant l'estructura o el significat de l'original
Compensació	S'introdueix en un altre lloc del text traduït un element que no s'ha pogut reflectir en el mateix lloc que l'original.
Equivalent encunyat	S'utilitza un terme o expressió reconeguda pel diccionari o per l'ús, que equival en la llengua meta a l'expressió de l'original.

Modulació	Es fa un canvi en el punt de vista en relació la formulació del text original. Es canvia el contingut sense canviar el sentit.
Préstec	S'incorpora una paraula o expressió d'una altra llengua.
Traducció literal	Es tradueix paraula per paraula un expressió sense canviar-ne la sintaxi.
Transposició	Es canvia la categoria gramatical de l'original.

Taula 4: Adaptació de les tècniques de traducció segons Hurtado (2001) i Vinay & Dalbènet (1958)

2.4. La intertextualitat

Un últim tret molt característic dels textos que els traductors necessiten saber detectar és la intertextualitat, concepte que Agost (1999, 103) defineix com «la aparición [...] de referencias a otros textos [...] [que] funcionan como signos que el espectador ha de saber descifrar si quiere comprender el significado total del texto». Les referències poden ser de diversos tipus (literàries, culturals, religioses, etc.) i segons Agost (1998, 220), «la seua intel·ligibilitat radica, en primer lloc, en la figura del traductor i, en última instància, en l'espectador», és a dir, cal que el traductor les sàpiga detectar i traduir correctament. Tal com diu Moreno Peinado (2005, 1212), «el proceso intertextual no se cierra con éxito hasta que el receptor [...] desanda el camino del intertexto hasta su pretexto y procesa las connotaciones que lo envuelven».

Tanmateix, el gran problema de traduir la intertextualitat en el doblatge és que les cites famoses solen tenir també una traducció coneguda en la qual el traductor s'ha de basar per solucionar els problemes de la traducció del contingut, tot respectant la sincronia visual (Agost 1998, 226). Veurem aquest aspecte en *The Handmaid's Tale*, ja que conté nombroses referències bíbliques conegudes. Per això, caldrà documentar-nos correctament i recuperar les versions que ja han sigut traduïdes (Moreno Peinado 2005, 1215). A més d'això, i donat el model de la CVMC, caldrà trobar la versió valenciana de

la Bíblia i de les misses per tal de mantindre la coherència en la varietat de la llengua emprada.

En resum, i per concloure aquest apartat, la intertextualitat suposa un gran problema en la TAV per al doblatge, ja que els textos a què es fa referència poden ser coneguts per als espectadors de la versió doblada i el traductor ha de ser capaç de proposar una traducció coherent (sovint mitjançant l'adaptació d'una traducció ja publicada de la cita intertextual) a la vegada que intenta no descuidar la sincronia visual.

3. METODOLOGIA

Hem dividit l'explicació de la metodologia que hem aplicat en l'elaboració d'aquest treball en diversos subapartats. En primer lloc, descriurem el nostre objecte d'estudi (el corpus) i els motius pels quals hem fet aquesta selecció i, més endavant, les fases en què hem dividit el treball.

3.1. Objecte d'estudi: descripció del corpus

En aquesta primera part, explicarem les obres del corpus que hem escollit per dur a terme aquest treball. Així mateix, descriurem el context de la publicació les obres estudiades i el seu argument (comú per a totes les obres, ja que es tracta de traduccions o adaptacions d'una mateixa novel·la). Finalment, exposarem els motius pels quals hem seleccionat els textos que conformen aquest corpus per a l'elaboració del treball.

Com ja hem comentat anteriorment, les obres estudiades son les següents:

ANGLÈS	<i>The Handmaid's Tale</i> . Novel·la escrita per Margaret Atwood i publicada en 1985. En aquesta obra es basen les traduccions i adaptacions a la televisió que hem inclòs també en aquest corpus.
	<i>The Handmaid's Tale</i> . Sèrie de televisió basada en la novel·la homònima.
CASTELLÀ	<i>El cuento de la criada</i> . Traducció al castellà d'Elsa Mateo Blanco, publicada l'any 2007 (reedició i retraducció).
	<i>El cuento de la criada</i> . Traducció al castellà de la sèrie de televisió. El traductor, Javier Pérez Alarcón, exalumne de l'UJI, ha estat guanyador d'un dels Premis ATRAE l'any 2018 per la traducció del guió d'aquesta sèrie.
CATALÀ	<i>El conte de la serventa</i> . Traducció al català de Xavier Pàmies. Publicada per primera vegada l'any 2018.

Taula 5: Corpus del nostre estudi

The Handmaid's Tale és una obra distòpica que té lloc en un futur imaginari a la República de Galaad (els actuals EUA). El règim de govern de Galaad és totalitari i fonamentalista cristià i la seua societat es basa en els «valors familiars». Com que les dones han de dedicar-se exclusivament a les tasques de casa i a criar els fills, si es neguen a comportar-se d'aquesta manera, se les qualifica de ser "no-dones" i són executades o enviades a camps de concentració (Les Colònies). En aquesta societat, que ha viscut desastres mediambientals molt greus i que té una baixíssima taxa de natalitat causada per la infertilitat de moltes persones, les dones fèrtils que no han seguit els valors cristians durant la seua vida es converteixen en «serventes» i són forçades a l'esclavitud sexual. Si alguna dona infèril és l'esposa d'un alt càrrec, se li lliura una serventa que ha de mantenir relacions amb el seu espòs una vegada al mes seguint el passatge bíblic que narra la història de Jacob i Raquel (Gènesi 30).

Aquesta novel·la va ser escrita durant els anys 80 del segle passat, quan va haver-hi una gran pèrdua de força i de mobilització del col·lectiu feminista, i representa una imatge d'allò més ombrívola i desagradable de la societat patriarcal. El llibre relata l'entrenament al Centre Roig com a serventa del personatge principal, June, la seua servitud a la casa del Comandant Waterford i la seua fugida. En la sèrie, l'objectiu de June és sobreviure per poder trobar la filla que li ha sigut arrabassada.

Fins al dia d'avui, la sèrie té dues temporades. Nosaltres hem escollit estudiar els sis primers capítols de la primera temporada. Es tracta de capítols d'aproximadament una hora de durada i que contenen tot tipus de problemes de traducció. Una vegada resolts els problemes del primers capítols, el nombre de problemes nous disminueix considerablement, sobretot pel que fa al vocabulari, ja que es repeteix bastant en la resta de capítols.

3.2. Criteris de selecció

Quant als criteris de selecció de les obres que conformen el corpus, destaquem que calia que es tractara d'una obra literària adaptada a sèrie de televisió, que no tinguera encara una traducció per al doblatge en català, però sí en castellà (per poder-la analitzar). A més, idealment, el llibre havia d'estar traduït al català abans d'elaborar el guió de doblatge, perquè la situació fóra la mateixa que en les versions de la sèrie en anglés i castellà. No obstant això, tot i que disposem d'una traducció de l'obra literària al català, no es correspon amb la varietat de la llengua amb què treballarem (la traducció de la novel·la

s'ha fet al català oriental), així que probablement el resultat final no serà tan fidel a la novel·la com en castellà o en anglès.

The Handmaid's Tale desperta el nostre interès com a obra d'estudi també pel seu contingut, no únicament per donar-se el context idoni. Es tracta d'una obra de gran qualitat literària, que conté un grau elevat d'intertextualitat i d'utilització del registre vulgar, així com un nombre considerable de termes específics, cosa que la converteix en un gran repte per a la traducció al valencià.

Per sort, podem afirmar que la selecció dels textos no ha estat força costosa, ja que és una obra coneguda i que encara es troba en emissió, així que hem pogut disposar de tots els materials necessaris sense grans complicacions.

3.3. Visionat i buidatge: problemes de traducció i sistematització d'aquests en una base de dades

Una vegada seleccionat el material d'estudi, el primer pas per començar l'anàlisi ha estat visionar els sis capítols seleccionats per extraure'n els termes o passatges que pogueren constituir problemes de traducció amb l'objectiu de classificar-los en una base de dades. El mètode que hem aplicat per al buidatge dels materials i la sistematització en la base de dades ha estat el següent:

1. Localització dels problemes en la V.O. Visionem el text en la V.O. per tal de localitzar els problemes de traducció.
2. Localització de les solucions en castellà. Visionem el mateix text en la versió traduïda al castellà per veure quina solució aporta el traductor.
3. Classificació. Tipifiquem i classifiquem els problemes en taules elaborades amb el programa Microsoft Excel. Dividim i organitzem els problemes de traducció per tipus en diferents fulls: noms-categories de personatges; tractaments; llenguatge propi; referències bíbliques; llenguatge vulgar; unitats fraseològiques (UF); llocs, topònims i accidents geogràfics; poema; i elements que no s'han traduït al castellà. Cada full, al seu torn, conté almenys tres columnes: «ANGLÉS» (text original), «CASTELLÀ» (traducció de Pérez Alarcón) i «CATALÀ» (la nostra proposta). En aquesta fase emplenem les dues primeres columnes i, si escau, columnes amb cotext o notes. Les excepcions a aquesta

organització són el full de tractaments (dividit en les columnes «tu», «vosté» i «notes») i el d'elements que no s'han traduït (sols conté la versió original).

4. Traducció. Emplenem la columna «CATALÀ» amb les nostres propostes de traducció, tenint en compte el cotext on apareix l'expressió i també el context de la situació que dona significat a l'expressió, i visionem els capítols per comprovar que la traducció és correcta.

3.4. Qüestionari sobre el procés de traducció al traductor de la versió doblada en castellà

Quan s'ha de fer una traducció al català d'una sèrie que ja ha estat doblada en castellà, intentar ser coherents amb aquesta versió no sembla una mala decisió. Hem de tindre en compte la gran influència de la televisió en castellà en el nostre territori. Per aquesta raó, considerem adient saber per què un traductor ha pres certes decisions en traduir una sèrie, així que hem decidit elaborar un qüestionari, que trobareu adjunt a l'Annex II. Les preguntes que hem inclòs en aquest treball fan referència a *The Handmaid's Tale*, però es poden adaptar per treballar amb altres obres.

La traducció al castellà de *The Handmaid's Tale* ha estat elaborada per Javier Pérez Alarcón, exalumne de l'UJI, qui ha estat guardonat amb un Premi ATRAE per la seua traducció per a doblatge d'aquesta sèrie. Afortunadament, el 6 d'abril de 2018 vam poder gaudir de la presència de Pérez Alarcón a la Facultat de Ciències Humanes i Socials de la Universitat Jaume I, on vam poder escoltar en una conferència el procés de traducció que va seguir i els grans problemes de traducció que hi va trobar. Tinguérem també l'oportunitat de fer-li preguntes sobre la seua tasca, per la qual cosa ja disposem de la informació necessària per elaborar la nostra proposta.

3.5. Proposta de traducció de fragments del guió

L'últim pas del nostre treball ha sigut elaborar una proposta de traducció seguint el model i les convencions per a doblatge de la CVMC i basant-nos en la nostra base de dades. Com que l'extensió d'aquest treball no permet que fem una proposta de traducció de tot el material existent, hem seleccionat diversos fragments curts que siguen representatius i significatius per tal de reflectir el contingut de la sèrie i observar els diferents tipus de problemes de traducció. Els fragments que hem escollit són els següents:

FRAGMENT	CAPÍTOL	TCR
1	1	8:50 a 12:10
2	1	28:01 a 33:52
3	3	03:30 a 04:49
4	3	22:20 a 25:32

Taula 6: Fragments seleccionats per a la nostra proposta de traducció

4. ANÀLISI I PROPOSTA DE TRADUCCIÓ

En aquest apartat explicarem les dues parts de la nostra anàlisi: el qüestionari que hipotèticament contestaria el traductor al castellà i l'elaboració de la base de dades amb els problemes de traducció dels sis capítols analitzats. Finalment, exemplificarem la nostra proposta de traducció amb els fragments seleccionats.

4.1. Qüestionari al traductor

Com hem explicat anteriorment, no ha estat necessari que el traductor contestara les preguntes del qüestionari, ja que durant la seua conferència vam poder resoldre els dubtes que poguérem tindre. Entre les qüestions que es van comentar, podríem destacar-ne algunes que considerem especialment rellevants.

Primerament, parlarem de la documentació. Com que aquesta sèrie és una adaptació d'una novel·la, resulta imprescindible conèixer bé l'obra original i ser el més fidel possible a la traducció que ja se n'ha fet. Recordem, tanmateix, que hem de tindre en compte que les restriccions de la traducció per al doblatge de vegades poden forçar-nos a efectuar algunes modificacions.

Un dels temes més problemàtics en aquesta obra és el de les referències culturals, especialment les referències bíbliques. Pérez Alarcón va comentar respecte de la traducció de referències bíbliques que per a ell havia estat un dels aspectes més complicats per dues raons: perquè moltes referències eren subtils o no eren cites literals (per tant, calia estar molt ben documentat) i perquè desconeixia en gran part la Bíblia i havia hagut d'invertir molt de temps estudiant-la.

A més, en la traducció de *The Handmaid's Tale*, s'ha de fer front a la creació de termes ficticis propis de la sèrie, com *Participation* o *Birthmobile*. Pel que fa a aquest tema, el traductor va comentar que alguns d'aquests termes tenien traducció al castellà en el llibre, però d'altres, no. Ell va decidir crear traduccions al castellà de tots aquests termes per tal que l'audiència fóra capaç d'entendre les referències culturals i lingüístiques que contenen.

Per últim, a la conferència es va fer referència a la tasca del traductor. Com ja sabem, hi ha dues maneres de treballar en un guió de doblatge: bé el traductor elabora allò que es coneix com *rough translation* i l'ajustador introdueix els canvis pertinents per preparar el guió que s'utilitza a l'estudi de doblatge, o bé el traductor assumeix les funcions de

l'ajustador i elabora directament el guió final. Pérez Alarcón només va realitzar-ne la *rough translation*. En aquests casos, algunes de les decisions finals sobre la traducció no les pren el mateix traductor, sinó l'ajustador. Fins i tot, sol passar que és el mateix estudi de doblatge qui decideix. Un exemple d'açò és el que ocorre al segon capítol, minut 32:30, on no es dobla la cançó que Janine canta a la seua bebé (cosa que probablement està relacionada amb motius econòmics). Nosaltres hem fet la tasca de traductor-ajustador, així que només el director de doblatge o l'estudi podrien introduir-hi modificacions, hipotèticament.

4.2. Problemes de traducció i sistematització en una base de dades

Tal com hem explicat en l'apartat de Metodologia, hem decidit sistematitzar en una base de dades els problemes de traducció que hem detectat durant el visionat. Seguidament, mostrarem i explicarem l'organització de cada full d'Excel que hem creat i posarem exemples dels elements que s'han traduït en castellà, com i per què s'han traduït així i també algunes de les nostres propostes en català¹. Comentarem també, si escau, les tècniques de traducció emprades.

El primer full de la nostra base de dades és el de «Noms-categories de personatges». El que podem trobar en aquest primer full és el nom genèric dels tipus o de les categories de personatges de la sèrie en anglés, castellà i català. Hi hem afegit també una columna per incloure-hi breument els criteris que s'han seguit en les traduccions. Vegem-ho:

ANGLÉS	CASTELLÀ	CATALÀ	CRITERI / NOTES
Ambassador Castillo	Castillo (embajadora)	Castillo (ambaixadora)	En castellà es tradueix com la confusió de June tinga aquest mateix recurs en c
Aunt	Tía	Tia	Equivalent de l'anglés (m novel·les)
Commander	Comandante	Comandant	Calc de l'original (en cata
Commander's Wife	Esposa del Comandante	Esposa del Comandant	Calc de l'original (en cata Senyor")
Eye	Ojo	Ull	Calc de l'original (en cata
Guardians of the Faithful	Guardianes de los Fieles	Guardians de la Fe	Equivalent de l'anglés (m novel·les)
Handmaid (Of...)	Criada (De...)	Serventa (De...)	PATRONÍMIC - A la intu significat d'aquesta mane es tradueix. Aquesta opci

Il·lustració 1: captura del full «Noms-categories de personatges»

¹ Com que l'extensió d'aquesta aportació és limitada, mostrarem solament uns exemples de la base de dades. Podeu trobar la base de dades completa en la memòria USB que acompanya el nostre treball.

Observem que en castellà, generalment, s'ha fet servir la tècnica del calc, cosa que facilita la identificació dels personatges fins i tot encara que l'audiència canvie l'idioma en què veu la sèrie. Hi ha tres casos que considerem que hem de comentar, tanmateix. El primer d'aquests casos és el personatge de l'ambaixadora Castillo. Hem afegit dues columnes amb cotext en aquesta entrada perquè s'entenga per què Pérez Alarcón en la seua traducció i nosaltres en la nostra proposta no fem servir el càrrec de l'ambaixadora en la primera intervenció que fa referència directa a ella. Si el férem servir en la primera intervenció, no s'entendria que June, la protagonista, confonga l'ambaixadora amb el seu ajudant (l'anglès juga amb el fet que la paraula *ambassador* no té marca de gènere).

Un altre cas que cal comentar és la traducció d'*Eye*. La traducció catalana de la novel·la anomena «Espies» als *Eyes*, ja que és la funció que tenen aquests personatges. No obstant això, nosaltres hem preferit calcar el terme i mantindre la metàfora («Ulls») tal com s'ha fet en el doblatge en castellà (*Ojos*). Una cosa semblant passa amb els noms de les criades. A la introducció de la novel·la en català, s'explica que els noms de les criades són patronímics i es formen amb la preposició anglesa *of* + el nom del comandant al qual serveixen. Gràcies a aquesta explicació, en la novel·la no ha sigut necessari traduir els noms, però nosaltres sí que hem hagut de canviar l'*of* per «de» (Offred → Defred), ja que en cas contrari aquesta referència podria perdre's en el doblatge.

El segon apartat de la base de dades és el de «Tractaments». Aquest full serveix per establir quins personatges es dirigeixen a altres de «tu» i quins de «vosté». Aquest detall és fonamental en *The Handmaid's Tale*, ja que els rangs dels personatges són molt importants i, per tant, s'han de marcar. Recordem que cal fixar-nos-hi molt perquè en anglès no es diferencia entre «tu» i «vosté».

TU	VOSTÉ	NOTES
Entre LUKE, JUNE i HANNAH		
Entre JUNE i MOIRA		
COMANDANTS i SENYORES a les SEVENTES	SERVENTES als COMANDANTS i les SENYORES	Sir o Ma'am --> senyor/ senyora
COMANDANTS i SENYORES a les MARTES	MARTES als COMANDANTS i les SENYORES	Sir o Ma'am --> senyor/ senyora
Entre SENYORES		
Entre els COMANDANTS i les SENYORES		
RITA a JUNE	JUNE a RITA	

Il·lustració 3: captura del full «Tractaments»

El tercer apartat que trobem és el de «Llenguatge propi». Es tracta fonamentalment de paraules que s'han inventat per a aquesta obra o de paraules existents que s'usen d'una forma particular. Hem afegit en aquest full dues columnes que contenen cotext o notes explicatives sobre el context de la situació perquè es compreguen els termes o els motius de certes traduccions (consulteu la base de dades). En general, en el doblatge en castellà s'ha optat per traduir tots els termes propis de la sèrie (excepte *Mayday*, que és una paraula ben coneguda en el territori castellanoparlant). En tots els casos, s'ha fet servir la tècnica del calc, de la mateixa manera que s'ha fet amb els noms dels personatges i, probablement, per les mateixes raons.

ANGLÉS	CASTELLÀ	CATALÀ
<i>A woman's place</i>	<i>El sitio de las mujeres</i>	<i>El lloc de les dones</i>
Aunt	Tia	Tia
birthmobile	nacimóvil	partomòbil
the Ceremony	la Ceremonia	la Cerimònia
Commander	Comandante	Comandant

COTEXT	NOTES
	Llibre que escriu Serena (la Senyora Waterford)
	Veure full "Noms-categories de personatges"
It's the birthmobile. Hurry. They won't wait all day. Es el nacimóvil. Corre. No van a esperar todo el día. És el partomòbil. Afanya't. No t'esperaran tot el dia.	"Partomòbil" és el terme emprat en la traducció de la novel·la a català. Altres opcions vàlides serien "parimòbil" o "naixemòbil".
	Una vegada al mes, les serventes han de mantindre relacions sexuals amb els seus Comandants per intentar quedar-se embarassades i tindre fills per a ells i les seues esposes.
	Veure full "Noms-categories de personatges"

Il·lustracions 3 i 4: captures del full «Llenguatge propi»

Hem de destacar ací la traducció del terme *birthmobile*, ja que en la novel·la en castellà no s'havia traduït. Pérez Alarcón va explicar en la seua conferència que ell va considerar que el fet que l'audiència entenguera la referència del terme enriquia el doblatge, així que va decidir buscar-ne una traducció. Nosaltres hem adoptat la traducció que se n'ha fet per a la novel·la en català. Hem d'aclarir també que hem escollit emprar la paraula «serventa» i no «criada» per traduir *handmaid* ja que és el terme que es fa servir en la novel·la per tal de ser coherents amb aquesta traducció (hem de tindre en compte que es tracta d'un

terme que apareix, fins i tot, al mateix títol). Així, el títol de la nostra traducció és el mateix que el de la traducció de la novel·la: *El conte de la serventa*.

El següent full que hem inclòs en la nostra base de dades és el de «Referències bíbliques». Com ja hem explicat, l'obra està ambientada en una societat tecnòcrata fictícia que utilitza la Bíblia cristina per justificar els seus actes i la seua organització, per la qual cosa la intertextualitat juga un paper fonamental en *The Handmaid's Tale*. Això suposa un problema considerable a l'hora de traduir, ja que cal mantindre les referències bíbliques seguint el model lingüístic de la CVMC i, a la vegada, assegurar-nos que l'audiència relaciona el contingut amb el referent (cosa que és bastant complicada perquè, probablement, aquests referents es coneixen més en castellà). Hem decidit treballar amb *La Bíblia Valenciana* de l'Editorial Saó i amb els recursos de la pàgina web de l'AVL, que són recursos de fàcil accés, per tal de garantir que les referències siguen correctes i que, en cas que es vulguen consultar, l'audiència pugua aconseguir els recursos fàcilment.

Pel que fa a la base de dades, hem considerat adient afegir una columna en aquest full que indique on es poden trobar els referents de certes entrades i altres dues columnes amb cotext i notes sobre el context per facilitar-ne la comprensió o l'ús d'una determinada expressió a l'hora de traduir.

ANGLÈS	CASTELLÀ
Always blessed	Siempre bendita
And blessed are those who suffer for the cause of righteousness, for theirs is the kingdom of Heaven.	Y bienaventurados los que padecen persecución por causa de la justicia, pues suyo es el reino de los cielos.
And the Lord God caused a deep sleep to fall upon Adam, and he took one of his ribs, and closed up the flesh instead thereof. And the rib, which the Lord God had taken from man, made he a woman, and brought her unto the man. My bones, flesh of my flesh, she shall be called Woman, because she was Therefore, shall a man Unto his wife. They were naked, the man and the wife, and they were not ashamed.	Y Dios hizo que el hombre cayera en un sueño profundo y, mientras dormía, le sacó una costilla y le cerró la herida. Y de la costilla que le había sacado al hombre, Dios nuestro señor hizo una mujer y se la presentó al hombre. [Huesos de] mis huesos y carne de mi carne, se llamará "mujer" y será por tanto, del hombre, su esposa. El hombre y la mujer estaban desnudos y ninguno sentía vergüenza.

CATALÀ	REFERENT
Sempre beneïda	
Feliços els perseguits pel fet de ser justos: d'ells és el Regne dels cels!	Evangelí segons Mateu: Les Benaventurances (Nou Testament)
Llavors el Senyor-Déu va fer caure l'home en un son profund, prengué una de les seues costelles i omplí amb carn el buit que havia deixat. De la costella que havia pres a l'home, el Senyor-Déu va fer-ne la dona, i la presentà a l'home. Os dels meus osos i carn de la meua carn! El seu nom serà "dona", perquè ha estat presa de l'home. Els dos, l'home i la dona, anaven nus, i no se n'averonyien.	Gènesi 2: L'home i la dona (Antic Testament)

COTEXT	NOTES
Under his eye. -Always blessed. Con su mirada. -Siempre bendita	La resposta a la salutació "under His eye" pot ser una repetició de la mateixa frase o "always blessed".

Il·lustracions 5, 6 i 7: captures de les tres primeres entrades del full «Referències bíbliques»

Seguidament, trobem el full on hem recopilat les expressions vulgars que apareixen en el corpus analitzat, ja que aquest registre sol ser bastant complicat de traduir a la nostra varietat dialectal. A causa de la dificultat de trobar expressions genuïnes que estiguen recollides al diccionari, hem hagut de recórrer als nostres coneixements propis o consultar textos paral·lels que ens orienten en la presa de decisions. En aquest full, hi ha entrades amb sentit complet que són fàcils de comprendre. Per a les entrades les traduccions de les quals són més difícil d'entendre, hem inclòs també la columna de cotext. Es tracta d'entrades on calia explicar per què hem escollit una traducció en particular d'entre les possibles opcions que podia haver-hi o d'entrades on, per exemple, no hem traduït certs elements i hem hagut d'aplicar la tècnica de la compensació per conservar el registre vulgar. És el cas, per exemple, de la traducció al castellà del diàleg entre Moira i June on June pregunta «*Do you pinky swear?*» i Moira contesta «*Yeah, I fucking pinky swear.*».

Com que en castellà no existeix una expressió equivalent a *pinky swear*, s'ha traduït per *decir en serio* i s'ha afegit un *coño* al final per compensar el *fucking* que s'ha fet servir en anglés.

Anglès	Castellà	Català
Bye, cutie.	Adiós, guapo.	Adéu, templat.
carpet-munching	comecoños	menjafigues
Christ!	¡Joder!	Redeu!
cunt	cerda	mala pècora
cunt	coño	cony
dick	polla	verga

COTEXT
Trusting anyone is dangerous. Especially a carpet-munching gender traitor. Fiarse de alguien es peligroso. Y más de una comecoños traidora a su género. És molt perillós fiar-se d'algú. I més si és una menjafigues traïdora al seu gènere.
You know I'll take care of you. -Christ! [...] It is so fucking patronizing. Ya sabes que cuidaré de ti. -¡Joder! [...] Condescendiente de cojones. Si saps que et cuidaré. -Redeu! [...] I tant condescendent.
Janine, did you bite Mrs. Putnam? You can't do that. -Well, she is a cunt. Janine, ¿has mordido a la señora Putnam? No puedes hacer eso. -Pero es que es cerda. Janine, has mossegat la senyora Putnam? No pots fer això. -És una mala pècora.
I could shove this down your throat and burn your tongue off. Or your cunt. Podría metértelo por la garganta y quemarte la lengua. O el coño. Saps? Podría clavar-tho per la gola i cremar-te la llengua. O el cony.
How do you know that? -My Commander. Small dick, big mouth. ¿Cómo lo sabes? -Por mi Comandante. Polla pequeña y lengua larga. Com saps això? -Pel meu Comandant. Verga menuda, llengua llarga.

Il·lustració 8: captura de les columnes «anglès», «castellà» i «català»; il·lustració 9: captura de la columna «cotext», ambdues del full «Llenguatge vulgar»

La mateixa organització (anglès, castellà, català i cotext) és la que hem fet servir per a la pestanya sobre unitats fraseològiques (UFs). La pestanya «cotext», en aquest cas, ens permet esbrinar les tècniques de traducció d'UFs aplicades en el doblatge a castellà. Seguint el model d'Oltra (2016), podem observar que, generalment, s'ha optat per traduir una UF per una altra d'equivalent (UF → UF). Tanmateix, en alguns casos no s'ha traduït per una altra UF i simplement s'ha usat un genèric (UF → no UF). En les imatges següents

podem veure exemples del que expliquem. Les dues primeres entrades segueixen la tècnica UF → UF, mentre que la tercera fa servir UF → no UF.

ANGLÉS	CASTELLÀ	CATALÀ
an eye for an eye	ojo por ojo	ull per ull
Chickens always come home to roost.	A todo cerdo le llega su San Martín.	Cada pecador té la seua penitència.
Hold your horses.	Sin prisas.	Amb tranquil·litat.

COTEXT
It's an eye for an eye, right? ¿Es ojo por ojo, no? No era ull per ull?
But actions do have consequences. Chickens always come home to roost. Pero los actos tienen consecuencias. A todo cerdo le llega su San Martín. Les nostres accions tenen conseqüències. Cada pecador té la seua penitència.
Always showing up when I'm in the midst of something. Hold your horses. Siempre me coges con las manos en la masa. Sin prisas. Sempre apareixes quan estic ocupada. Amb tranquil·litat.

Il·lustracions 10 i 11: captures de les tres primeres entrades del full «UFs»

En el següent apartat, hem recopilat les institucions, els establiments, els topònims i els accidents geogràfics que apareixen en el corpus analitzat. La majoria d'aquests elements són reals, així que tant en castellà com en la nostra proposta s'ha fet servir la traducció establerta (hem afegit definicions i fonts de consulta per a les nostres propostes en una columna extra; vegeu la base de dades). En el cas dels elements ficticis, s'ha optat, tant en castellà com en català, per mantindre les traduccions que es fan servir en les novel·les que són, per norma general, calcs o traduccions literals dels termes en anglés.

ANGLÉS	CASTELLÀ	CATALÀ
Alewife (tren)	=	=
All Flesh	Todo Carne	Tota Carn
Blackbay	=	=
Brookline	=	=
Chicago	=	=

Il·lustració 12: captura de les tres primeres columnes del full sobre localitzacions

L'última pestanya amb traduccions és la que conté el que Pérez Alarcón va definir com la intervenció més difícil de traduir de tota la sèrie: el poema d'Atwood *You Fit Into Me*. Aquest és un poema de l'autora de l'obra original que s'ha inclòs en la sèrie, però que no apareix en la novel·la. Per tant, tant Pérez Alarcón com nosaltres hem hagut d'inventar una traducció per a aquest poema, que expressa a la vegada una gran afinitat i una pugna. Ell fa servir l'expressió «*ser como uña y carne*» i la modifica i afegeix l'element de les estelles per evidenciar el dolor que aquesta afinitat ocasiona. Nosaltres hem utilitzat l'expressió «ser dues persones en un cos» per mostrar l'afinitat i hem afegit element que expressa una mena de lluita per provocar les mateixes sensacions.

ANGLÉS
"You fit into me like a hook into an eye. A fish hook, an open eye."
CASTELLÀ
Somos como carne y uña con astillas entre otra y una.
CATALÀ
Som com dos ànimes en un cos que es barallen perquè no caben les dos.

Il·lustració 13: captura de les solucions per al poema You Fit Into Me

Per últim, hem inclòs una pestanya amb elements que no s'han traduït. Un d'aquests elements és la cançó que ja hem mencionat en apartats anteriors. La resta són referents culturals coneguts que no necessiten traducció i elements que no es poden traduir (títols de cançons o noms de grups). Podeu consultar ací també la base de dades adjunta.

4.3. Proposta de traducció segons el model lingüístic de la CVMC (À Punt)

Ja hem explicat al marc teòric el model lingüístic de la CVMC i hem analitzat els problemes que podem trobar al llarg de la sèrie. A partir de les solucions proposades i seguint el model lingüístic esmentat i les convencions de doblatge, hem elaborat els guions per als quatre fragments que hem comentat en l'apartat de Metodologia².

² Trobareu els guions sencers en l'Annex III i els vídeos en V.O. dels fragments traduïts en la memòria USB. El TCR dels guions es correspon amb el temps dels capítols complets, no amb el dels fragments.

En el primer fragment del qual hem elaborat una proposta de traducció podem trobar localitzacions i termes propis de la sèrie. En l'exemple que mostrem a continuació apareix també l'ús de lèxic preferent de l'AVL, com marca el llibre d'estil (“xòfer” i no “xofer”; o “dos” i no “dues”). Vegem-ho:

4.	10:45
NICK	(SB) Perdó.
JUNE	(OFF) És el xòfer del Comandant. Viu sobre el garatge. És de classe baixa. Ni tan sols li han concedit una dona.
NICK	De compres?
JUNE	(OFF) No, Nick. Me'n vaig a fer-me'n un parell a l'Oyster House*. Te'n vens? (ON) Sí.
NICK	(SB→OFF) Si vas a Tota Carn, evita el pollastre. (SB→ON) Els nivells de dioxina són altíssims.
JUNE	Vaig a (OFF) Pans i Peixos.
NICK	En eixe cas, res de tonyina.
*[ÓISTER HÀUS] (hac aspirada)	

NICK	Sorry.
JUNE	(OFF) He's the Commander's driver. Lives over the garage. Low status. Hasn't even been issued a woman.
NICK	Going shopping?
JUNE	(OFF) No, Nick, I'm gonna knock back a few at the Oyster House Bar. You wanna come along? (ON) Yes.
NICK	If you're going to All Flesh, you should avoid the chicken. I read they've got crazy levels of dioxin.
JUNE	I'm going to Loaves and Fishes.
NICK	Oh, then you should definitely avoid the tuna.

Il·lustracions 14 i 15: 4t take del primer fragment i guió de la V.O.

³

El segon fragment és un bon exemple per observar com hem aplicat el nostre treball de documentació en la traducció de referents bíblics. Vegem igualment l'ús de «dona'm»

³ Les transcripcions dels guions són d'elaboració pròpia.

em lloc de «dona'm» (À Punt ja aplica la nova normativa de diacrítics) i “unix-te” (adaptem la cita a les preferències del doblatge, MODEL B).

3. 30:09 TAKE DOBLE

FRED (G) (OFF) Disculpeu. / (OFF→ON) Quan Raquel va vore que no podia donar fills a Jacob, (OFF) s'engelosí de la seua germana i digué a Jacob: (ON) «dona'm fills, (OFF) o jo em moriré!» / I ella va dir: «Pren la meua serventa, Bilhà: // unix-te a ella // i jo adoptaré els fills que infante. Així tindrè fills gràcies a ella.» (SB) (GG) (OFF) «Raquel, doncs, va donar a Jacob la seua serventa Bilhà, // i Jacob s'hi va unir.» (SB) (G) (ON) (G)

FRED (CLEARS THROAT) Excuse me. "And when Rachel saw that she bare Jacob no children, Rachel envied her sister, and said unto Jacob, Give me children or else I die. And she said, 'Behold my maid, Bilhah. Go in unto her (HEAVY BREATHING) and she shall bear upon my knees that I may also have children by her. (GASPING) And she gave him Bilhah, their Handmaid, to wife, and Jacob went unto her. (GRUNTS) (BREATHING HEAVILY)

Il·lustracions 16 i 17: 3r take del segon fragment i guió de la V.O.

Per últim, els dos fragments restants ens serveixen per demostrar els problemes que suposa la utilització del llenguatge vulgar de manera correcta seguint el model de la CVMC.

4. 04:35

MOIRA És el teu primer dia? Com et dius? Que com et dius, tio.

JUNE (T) No m'ho puc creure.

CAMBRER (ALHORA) (SB) Fora d'ací.

JUNE (ALHORA) Vinga, anem. Anem-nos-en. No val la pena.

MOIRA (T) El teu café és una puta merda, moniato!

JUNE Què et passa, tio?

MOIRA Cabró!

MOIRA Teniu un problema de veres, saps?
LUKE I què faig? Vaig a la cuina i em talle el piu?

---

7. 24:49
MOIRA Doncs sí! I de passada grava-ho. A moltes xiques del col·lectiu els
(OFF) agraden eixes merdes.
JUNE (T) Els encantarà. (RR)
LUKE (T) No és per al col·lectiu. És per a tu.

MOIRA This your first day or something? What's your name?
JUNE Unbelievable.
MOIRA What's your name, bro?
WAITER Get out of here.
JUNE Come on. Let's go. Let's go. Come on. He's not worth it.
Go.
MOIRA No, your coffee fucking sucks ass.
JUNE What's your problem, man?
MOIRA Fucker.

MOIRA You really got a fucking problem, you know that?
LUKE Should I just go in the kitchen and cut my dick off?
MOIRA No, you should do that. And while you do it, take a video of it, 'cause the girls down at the collective will love watching that shit.
JUNE They'll love it.
LUKE It's not for the collective.
MOIRA It's for you.

Il·lustracions 18, 19, 20 i 21: takes del tercer i del quart fragment amb els seus respectius guions en V.O.

5. CONCLUSIONS

5.1. Interpretació de resultats i conclusions

A partir de l'anàlisi del corpus seleccionat i de la base de dades que hem elaborat, podem extreure una sèrie de conclusions. Primerament, hem observat la tendència del traductor al castellà a respectar les traduccions existents i a no allunyar-se excessivament de l'original en allò relacionat amb vocabulari propi de la sèrie per tal que aquest siga el més identificable possible. En aquests casos, podem afirmar, per tant, que es prefereix aplicar tècniques de traducció que s'apropen més a la V.O., com el calc o la traducció literal, però evitant utilitzar préstecs.

Pel que fa al llenguatge vulgar, Pérez Alarcón s'ha mantingut el més natural possible, cosa que nosaltres hem intentat imitar en la nostra proposta. Això ens ha suposat una gran dificultat, ja que aquest registre de la llengua està àmpliament acceptat en castellà, però en català (i sobretot en el nostre dialecte) encara no acaba d'estar normativitzat. Per això, considerem que és fonamental tindre coneixements d'aquest registre i ser creatius.

En el cas de les referències bíbliques, que és un dels grans reptes de la traducció, la documentació ha estat fonamental, tal com afirma Moreno Peinado (2005). A més, seguint el que estableix Agost (1998), ens hem assegurat que la versió de la Bíblia que hem consultat ha sigut l'adient per a la nostra traducció.

5.2. Relació del tema d'estudi amb els coneixements adquirits

L'elecció del tema d'aquesta aportació no ha estat aleatòria. En primer lloc, haver cursat l'itinerari de traducció audiovisual ens ha permés fer una proposta per al nou context del País Valencià. La reobertura de la televisió pública valenciana i l'inici de les emissions d'À Punt suposen una gran oportunitat per introduir cultura audiovisual al nostre territori i en la nostra llengua. Per això, hem decidit treballar amb la modalitat de TAV que més es fa servir ací: el doblatge. A més, aquesta sèrie i el seu contingut suposaven un gran repte quant a la variació lingüística i la intertextualitat si preteníem respectar el model lingüístic d'À Punt.

Gràcies a l'excel·lent formació en TAV i en llengua catalana que ofereix la Universitat Jaume I, hem pogut superar aquest repte. Amb l'elaboració d'aquest treball, hem adquirit nous coneixements sobre la traducció per a l'entitat pública valenciana i hem fet servir tot allò que hem après durant quatre anys en el grau de Traducció i Interpretació. De fet,

hem aplicat coneixements de traducció per al doblatge i tècniques de traducció, així com de llengua anglesa, castellana i catalana.

Per últim, hem aportat un mètode de treball que esperem que siga útil per a altres traductors audiovisuals, tant en català com en altres idiomes. Per a nosaltres, ha estat un treball dur, però d'allò més enriquidor.

6. BIBLIOGRAFIA

6.1. Obres analitzades i consultades

Atwood, Margaret. 2010 (1985). *The Handmaid's tale*. London: Vintage Classic.

Atwood, Margaret. 2017 (1985). *El cuento de la criada*. Traducció d'Elsa Mateo Blanco. Barcelona: Salamandra.

Atwood, Margaret. 2018. *El conte de la serventa*. Traducció de Xavier Pàmies. Barcelona: Quaderns Crema.

Miller, Bruce (creador). 2017. *The Handmaid's tale*. EUA: MGM Television

Miller, Bruce (creador). 2017. *El cuento de la criada*. Traducció de Javier Pérez Alarcón
EUA: MGM Television

6.2. Referències bibliogràfiques i fonts lexicogràfiques

Acadèmia Valenciana de la Llengua. Comissió de Textos Religiosos. *Continguts de textos religiosos. Diumenge sext del temps ordinari*. [En línia. Disponible en: <<https://www.avl.gva.es/documents/84900/84976/CicleA+-3-+TempsOrdinari+-06-+Diumenge+sext+.pdf/3dec7b60-0433-4a30-8527-046331cf1a40>> Última consulta: maig 2019]

Acadèmia Valenciana de la Llengua. Comissió de Textos Religiosos. *Continguts de textos religiosos*. [En línia. Disponible en: <<https://www.avl.gva.es/web/seccionscomissions/continguts-de-textos-religiosos?inheritRedirect=true>> Última consulta: maig 2019]

Acadèmia Valenciana de la Llengua. *Diccionari Normatiu Valencià*. [En línia. Disponible en: <<http://www.avl.gva.es/lexicval/#>> Última consulta: maig 2019]

Agost Canós, Rosa María. 1998. «Traducció i intertextualitat: el cas del doblatge». En *Intertextualitat i recepció*, eds. Lluís Meseguer i María Luisa Villanueva. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.

Agost Canós, Rosa María. 1999. *Traducción y doblaje : palabras, voces e imágenes*. Barcelona: Ariel.

Agost Canós, Rosa María. 2016. «Traducció audiovisual: reflex de la variació o model lingüístic». En *Mitjans de comunicació i traducció. Realitat i interpretació*, eds. Germà Colón Domènech i Maria Pilar Perea Sabater. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.

Ainaud, Jordi; Espunya, A. i Pujol, D. 2003. *Manual de traducció anglès-català*. Vic: Eumo.

Centre de Terminologia TERMCAT. *Cercaterm*. [En línia. Disponible en: <<http://www.termcat.cat/ca/cercaterm>> Última consulta: maig 2019]

Centro Virtual Cervantes. Instituto Cervantes. Refranero multilingüe. [En línia. Disponible en: <<https://cvc.cervantes.es/lengua/refranero/Default.aspx>> Última consulta: maig 2019]

Chaume, Frederic. 2004. *Cine y traducción*. Madrid: Cátedra.

Conferencia Episcopal Española. Comisión Episcopal de Pastoral. Departamento de Pastoral de Turismo y Tiempo Libre. *Ordinari de la missa*. [En línia. Disponible en: <<https://www.conferenciaepiscopal.nom.es/pastoral/turismo/MISAS/OrdinarioCatalan.pdf>> Última consulta: maig 2019]

Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació. 2017. *Llibre d'estil de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació (CVMC)*. Generalitat Valenciana

Larousse Editorial S.L. (2019) *Diccionaris.cat*. [En línia. Disponible en: <<http://www.diccionaris.cat/>>. Última consulta: abril 2019].

Editorial Saó. 1996. *La Bíblia: bíblia valenciana, traducció interconfessional*. Castelló: Saó.

Grup Enciclopèdia catalana. *Diccionari de la llengua catalana*. [En línia. Disponible en: <<http://www.diccionari.cat/>> Última consulta: maig 2019]

Espinal, M. Teresa. 2006. *Diccionari de sinònims de frases fetes. Segona edició revisada*. Barcelona i València: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, Publicacions de la Universitat de València i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Gargallo Gregori, Jose. 2015. *El Refranyer. Dites, refranys i maneres de dir*. [En línia. Disponible en: <<http://elrefranyer.com/>> Última consulta: maig 2019]

Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans i Centre de Terminologia TERMCAT. *Optimot. Consultes lingüístiques*. [En línia. Disponible en: <<https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>> Última consulta: maig 2019]

HarperCollins. *The Collins Spanish online dictionary*. [En línia. Disponible en: <<http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english-spanish>> Última consulta: maig 2019]

Hatim, Basil i Mason, I. 1990. *Discourse and the translator*. Londres: Longman.

Hurtado Albir, Amparo. 2011. *Traducción y traductología: introducción a la traductología*. Madrid: Cátedra.

Moreno Peinado, Ana. 2005. «La traducción de la intertextualidad en textos audiovisuales: a la búsqueda de una metodología». En *II AIETI. Actas del II Congreso Internacional de la Asociación Ibérica de Estudios de Traducción e Interpretación*, ed. María Luisa Romana García. Madrid: AIETI: 1207-1217.

Oltra Ripoll, Maria D. 2016. *La traducció de la fraseologia en obres literàries contemporànies i les seues adaptacions cinematogràfiques (anglès-català/espanyol)*. Tesis doctoral. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.

Oltra Ripoll, Maria D. 2018. «La fraseologia com a tret estilístic en novel·les originals en anglés i les seues traduccions al català». *Caplletra. Revista internacional de filologia*. 65. 95-124.

Pàmies Riudor, Víctor. *Refranyer català-castellà*. [En línia. Disponible en: <<http://refranyer.dites.cat/>> Última consulta: maig 2019]

Pasqual, Vicent. 1990. *Diccionari Tabarca valencià-castellà castellà-valencià*. València: Difusora de Cultura Valenciana (Tabarca).

WordReference. *Online Language Dictionaries*. [En línia. Disponible en: <<http://www.wordreference.com>> Última consulta: maig 2019]

ANNEX I: CONVENCIONS I SÍMBOLS PER AL DOBLATGE

CONVENCIONS

- L'encapçalament ha de dur el nom de l'estudi, les dades de la persona que fa la traducció i el títol original i traduït del text.
- El text es divideix en preses o *takes*.
- Cada presa estarà numerada i tindrà un codi de temps assignat (TCR) per a identificar l'escena a l'estudi.
- Els noms dels personatges han de precedir les intervencions, i les intervencions han d'anar sagnades. El nombre de caràcters per línia d'intervenció serà aproximadament de 60.
- La presa no pot tindre més de 10 línies, però un personatge no pot tindre més de 5 línies per presa.
- Un canvi significatiu d'escena comporta un canvi de presa.
- Les preses no poden dividir-se en dues pàgines diferents.
- Quan dins d'una presa hi ha una pausa superior als 15 segons, es canvia de presa.
- S'ha d'intentar que una presa no tinga una durada total superior als 30 segons.
- És important utilitzar una tipografia clara (Arial 12⁴) i un interlineat no inferior a 1,5.

SÍMBOLS

- (ON) El personatge apareix en pantalla i se li veu la boca.
- (OFF) Se sent la veu, però el personatge no hi és.
- (DE) D'esquena.
- (SB) Sense boca. El personatge parla en pantalla, però no se li veu la boca.
- (ALHORA) Els personatges intervenen al mateix temps.
- (AD LIBITUM) Quan hi ha molts personatges que parlen o fan gestos alhora i no se'ls entén bé.
- (R) (Rs) (RR) (R→) Riure.
- (X) Xisclar, cridar.
- (G) (Gs) (GG) (G→) Gestos sonors.
- (LL) Els personatges es troben lluny i la vocalització passa més desapercebuda.
- (T) Trepitjar. Unes intervencions s'encavalquen amb unes altres.

---

⁴ Nosaltres hem usat Arial 14, ja que és llig més clarament.

- / Pausa entre 3 i 5 segons.
- // Pausa doble, entre 5 i 15 segons.

ANNEX II: QÜESTIONARI

1. Com d'important és per a tu la documentació?
2. Creus que és necessari conèixer l'obra original i ser fidel a la traducció d'aquesta o prefereixes traduir més lliurement?
3. Quin consideres que és el repte més gran de *The Handmaid's Tale*: traduir les referències bíbliques o el vocabulari propi de l'obra (*nacimóvil*, *particicución*, etc.)?
4. Es diu que el poema d'Atwood «*You fit into em like a hook into an eye. A fish hook, an open eye*» es pot entendre de diverses formes. Com l'interpretes tu?
5. Vas tindre en compte l'ajust quan vas realitzar la traducció? Si hagueres fet tu l'ajust, hauries canviat alguna cosa del guió final que es va utilitzar per al doblatge de la sèrie?
6. En el segon capítol, Janine canta una cançó a la seua filla. En la versió doblada es respecta la versió original. Va ser decisió teua o hauries preferit traduir-la?

ANNEX III: TRADUCCIONS

FRAGMENT 1

TÍTOL SÈRIE VERSIÓ ORIGINAL: THE HANDMAID'S TALE

TÍTOL SÈRIE VERSIÓ TRADUÏDA: EL CONTE DE LA SERVENTA

TÍTOL CAPÍTOL VERSIÓ ORIGINAL: OFFRED

TÍTOL CAPÍTOL VERSIÓ TRADUÏDA: DEFRED

---

1. 08:50

JUNE (OFF) És Rita qui fa el pa. És el tipus de coses que els agraden, a les Martes. Tornar als valors tradicionals. Per això lluitaren.

RITA Sempre apareixes quan estic ocupada. (OFF) Amb tranquil·litat.

SERENA (OFF) Només un café hui?

FRED (OFF) Tinc molta faena, la veritat. Estaré a l'oficina.

SERENA (LL) Tot bé?

FRED (OFF) Tinc una videoconferència amb els comandants. (SB) I després, reunions. (LL) Moltes, com sempre.

SERENA (OFF) Ja. Has d'arribar prompte esta nit.

FRED (OFF) Clar.

---

2. 09:31

FRED (OFF) Sé que és difícil, però tingues fe. (LL) Et promet que (OFF) tindrem recompensa.

RITA (OFF) Últimament, al comandant, li abellixen ous. (ON) Que siguin frescos, (OFF) no com l'última vegada. Digues per a qui són (ON) i no et posaran cap pega.

JUNE (OFF) D'acord. (ON) Gràcies.

---

3. 10:06
RITA Ves anant, no? (OFF) No sigues maleducada. La teua amiga t'espera.
JUNE (OFF) Vull dir-li que Deglen* no és amiga meua. Que en els dos mesos que fa que visc aquí, a penes hem intercanviat unes quantes frases. I que de veres trobe que Deglen és una beata figamústia que pareix que porte un pal estacat pel cul. (ON) Sota la mirada.
RITA (SB) Sota la mirada.

*[DEGLÉN]

---

4. 10:45
NICK (SB) Perdó.
JUNE (OFF) És el xòfer del Comandant. Viu sobre el garatge. És de classe baixa. Ni tan sols li han concedit una dona.
NICK De compres?
JUNE (OFF) No, Nick. Me'n vaig a fer-me'n un parell a l'Oyster House*. Te'n vens? (ON) Sí.
NICK (SB→OFF) Si vas a Tota Carn, evita el pollastre. (SB→ON) Els nivells de dioxina són altíssims.
JUNE Vaig a (OFF) Pans i Peixos.
NICK En eixe cas, res de tonyina.

*[ÓISTER HÀUS] (hac aspirada)

---

5. 11:20
JUNE Mercuri?
NICK (OFF→ON) No, és que no m'apanya.
JUNE (OFF) Potser se sent sol. / Potser em vigila. / Potser és un Ull. (ON)
Que la pau siga amb tu.

---

6. 11:50
OFGLEN (LL) Beneït siga el fruit.
JUNE El senyor permeta que madure.
OFLLEN (LL) Defred, estàs bé?
JUNE Sí. (OFF) Beata figamústia. (SB) Sí, molt bé. Gràcies per preguntar.

FRAGMENT 2

TÍTOL SÈRIE VERSIÓ ORIGINAL: THE HANDMAID'S TALE

TÍTOL SÈRIE VERSIÓ TRADUÏDA: EL CONTE DE LA SERVENTA

TÍTOL CAPÍTOL VERSIÓ ORIGINAL: OFFRED

TÍTOL CAPÍTOL VERSIÓ TRADUÏDA: DEFRED

TRADUCCIÓ I AJUST DE: MARIA MORALES CHOVER

---

1. 28:16

RITA (SB) Esta vegada els ous eren bons i frescs. // (OFF) Espere que s'afanyen. Algunes tenim coses a fer.

NICK (SB) Tindre pressa i paciència.

---

2. 29:03

SERENA (ON→OFF) Tard, com sempre. / Què els passa, als homes?

JUNE (OFF) Tocar a la porta és obligatori. Esta nit l'habitació és territori d'ella.

SERENA Avant!

JUNE (OFF) És una minúcia, però en esta casa les minúcies són fonamentals.

FRED Bona nit. / (OFF) Amor. / (ON) Comencem.

---

3. 30:09 TAKE DOBLE

FRED (G) (OFF) Disculpeu. / (OFF→ON) Quan Raquel va vore que no podia donar fills a Jacob, (OFF) s'engelosí de la seua germana i digué a Jacob: (ON) «dona'm fills, (OFF) o jo em moriré!» / I ella va dir: «Pren la meua serventa, Bilhà: // unix-te a ella // i jo adoptaré els fills que infante. Així tindrè fills gràcies a ella.» (SB) (GG) (OFF) «Raquel, doncs, va donar a Jacob la seua serventa Bilhà, // i Jacob s'hi va unir.» (SB) (G) (ON) (G)

---

4. 32:44

SERENA Ves-te'n. // Estàs sorda?

JUNE Hi... Hi ha més possibilitats si... si em quede gitada (OFF) després.

SERENA Que te'n vages.

FRAGMENT 3

TÍTOL SÈRIE VERSIÓ ORIGINAL: THE HANDMAID'S TALE

TÍTOL SÈRIE VERSIÓ TRADUÏDA: EL CONTE DE LA SERVENTA

TÍTOL CAPÍTOL VERSIÓ ORIGINAL: LATE

TÍTOL CAPÍTOL VERSIÓ TRADUÏDA: MASSA TARD

TRADUCCIÓ I AJUST DE: MARIA MORALES CHOVER

---

1. 33:29

MOIRA Para, hosti! Vols matar-me?

JUNE Et vindrà bé.

MOIRA Bé? Mira, saps què em vindria bé? Un vinet negre em vindria bé!

JUNE Odette* m'ha dit que si t'engreixes, et tira al carrer.

MOIRA Ah, sí?

JUNE Sí, de veres.

MOIRA (T) No, no.

JUNE (T) Que sí.

MOIRA (ON → OFF) No. Demana'm un caputxino.

JUNE Hola! Em poses un café sol mitjà i un caputxino menut desnatat?

*[ODÉT]

---

2. 03:52

CAMBRER Mitjà i minut. (SB) Set amb huitanta-u.

JUNE (OFF→ON) (T) Sí. Pren. Claire* està malalta?

CAMBRER (OFF) Qui?

JUNE La que treballa ací normalment.

CAMBRER I jo què sé? / (OFF) Ho sent. Rebutjada.

JUNE De veres?

CAMBRER (SB) Sí. Fons insuficients.

JUNE Impossible. Si vaig cobrar ahir la nòmina! Tu portes diners?

MOIRA Què? No. Què passa?

JUNE Pots tornar a passar-la?

*[KLÉR]

---

3. 04:19

CAMBRER (OFF) I tu, tornar quan tingues diners?

MOIRA (ALHORA) Però què dius? Passa-li-la una altra volta.

JUNE (ALHORA) (G) Què? (SB) Ja cridaré des del treball.

CAMBRER De què aneu?

MOIRA Què?

CAMBRER Vaja dos putes. Fora d'ací.

MOIRA Què dius?

JUNE (T) (OFF) Perdona?

MOIRA Ens acabes de dir "putes"?

JUNE Estàs de conya?

---

4. 04:35

MOIRA És el teu primer dia? Com et dius? Que com et dius, tio.

JUNE (T) No m'ho puc creure.

CAMBRER (ALHORA) (SB) Fora d'ací.

JUNE (ALHORA) Vinga, anem. Anem-nos-en. No val la pena.

MOIRA (T) El teu café és una puta merda, moniato!

JUNE Què et passa, tio?

MOIRA Cabró!

FRAGMENT 4

TÍTOL SÈRIE VERSIÓ ORIGINAL: THE HANDMAID'S TALE

TÍTOL SÈRIE VERSIÓ TRADUÏDA: EL CONTE DE LA SERVENTA

TÍTOL CAPÍTOL VERSIÓ ORIGINAL: LATE

TÍTOL CAPÍTOL VERSIÓ TRADUÏDA: MASSA TARD

TRADUCCIÓ I AJUST DE: MARIA MORALES CHOVER

---

1. 22:20

MOIRA (OFF) Cridaré Morgan. Prova de nou amb l'oficina.

ODETTE (OFF)(*Tel.*) Ara cride.

MOIRA (OFF) D'acord.

ODETTE (OFF)(*Tel.*) Torna prompte a casa.

MOIRA T'estime.

ODETTE (OFF)(*Tel.*) I jo a tu.

MOIRA (G) Han bloquejat tots els comptes bancaris a nom de dones.

JUNE Tinc 4.000 dòlars en eixe compte, no me'l poden llevar.

MOIRA (OFF) És fàcil. Total han de fer clic un parell de voltes.

---

2. 22:45

MOIRA (OFF) Alissa diu que (ON) s'ha aprovat una llei que prohibeix a les dones tindre propietats.

JUNE Què has dit? Va de conya?

MOIRA (OFF→ON) (T) No. Luke* pot usar el teu compte. Li transferiran els teus diners. O això diuen. Marit o familiar mascle més proper. G) / (OFF) Havia de ser així.

*[LUK]

---

3. 23:06
MOIRA Els treballs i els comptes bancaris a la vegada. (OFF) Imagina't els aeroports, si no. No volen que ens n'anem, t'ho assegure.
JUNE No poden fer això. No poden.
MOIRA Sí, sí. Estem amb la llei marcial des d'allò de Washington.
JUNE (T) (OFF→ON) Sí, però era per a evitar més atacs i per a capturar els terroristes, o no?
MOIRA Mai n'hi ha hagut, (OFF) de terroristes.
LUKE Tres llibres, però ha caigut redona.
MOIRA (LL) Mira, ací tenim el problema dels ous.
LUKE (LL) Heu descobert alguna cosa?

---

4. 23:40
JUNE (LL) No molt. Que hi ha una llei.
MOIRA (LL) Sabem que estem ben fotudes. (OFF) Sorpresa! (G) Me n'he d'anar, estem organitzant una (SB) manifestació per a dijous.
LUKE (OFF) Ens les apanyarem. No serà definitiu.
JUNE Ara tens els meus diners. Enhorabona. (R)
LUKE Vinga, va. (OFF) Si saps que et cuidaré.
MOIRA Redeu.
JUNE No es referix a això.
LUKE Què? Què passa?

---

5. 24:12
JUNE Res, sols que sona un poc condescendent.
LUKE (T) Què?
MOIRA (OFF→ON)I tant condescendent.
LUKE Expliqueu-me què té de roín protegir la meua dona.
MOIRA «La meua dona»?
LUKE (OFF) Sí.
MOIRA No és teua.
JUNE Cert.
MOIRA (T) No, no. (SB)No és de la teua propietat. I no necessita que la cuides.
LUKE Ja.

---

6. 24:28
MOIRA (SB) Ho veus? D'ahí ve tot açò. Ens vols cuidar perquè som dèbils, no?
JUNE (T) (G)
MOIRA (T) (SB) Perquè som inferiors.
LUKE Sí, exacte. Això és precisament el que dic.
MOIRA (SB → ON) Cuidaré els teus diners.
LUKE (T) Sí.
MOIRA I també el teu cos.
LUKE (G)
MOIRA Teniu un problema de veres, saps?
LUKE I què faig? Vaig a la cuina i em talle el piu?

---

7. 24:49
MOIRA Doncs sí! I de passada grava-ho. A moltes xiques del col·lectiu els (OFF) agraden eixes merdes.
JUNE (T) Els encantarà. (RR)
LUKE (T) No és per al col·lectiu. És per a tu.
JUNE Per cert, Davis* està tancat. Hauràs d'agafar el tren a Alewife.**
MOIRA Merda.
LUKE T'acompanye a l'estació?
MOIRA Hòstia, sí. Hi ha molt de rebombori.
LUKE Gràcies, (SB) homenot fort.
*[DÉIVIS]
**[ÉILWAIF]

---

8. 25:24
MOIRA Gràcies. (LL→ OFF) Els collons grandots.

ANNEX IV: ÍNDEX DE TAULES I FIGURES

Taula 1: criteris lingüístics del Llibre d'estil de la CVMC.....	7
Taula 2: criteris lingüístics del Llibre d'estil de la CVMC necessaris per a la traducció d' <i>El conte de la serventa</i>	8
Taula 3: Adaptació de les tècniques de traducció d'UF segons Oltra (2016).....	11
Taula 4: Adaptació de les tècniques de traducció segons Hurtado (2001) i Vinay & Dalbèrnet (1958).....	13
Taula 5: Corpus del nostre estudi.....	16
Taula 6: Fragments seleccionats per a la nostra proposta de traducció.....	20
Il·lustració 1: captura del full «Noms-categories de personatges».....	22
Il·lustració 2: captura del full «Tractaments».....	23
Il·lustracions 3 i 4: captures del full «Llenguatge propi»	24
Il·lustracions 5, 6 i 7: captures de les tres primeres entrades del full «Referències bíbliques»	25
Il·lustració 8: captura de les columnes «anglès», «castellà» i «català»	27
Il·lustració 9: captura de la columna «cotext», ambdues del full «Llenguatge vulgar»	27
Il·lustracions 10 i 11: captures de les tres primeres entrades del full «UFs»	28
Il·lustració 12: captura de les tres primeres columnes del full sobre localitzacions	28
Il·lustració 13: captura de les solucions per al poema <i>You Fit Into Me</i>	29
Il·lustracions 14 i 15: 4t take del primer fragment i guió de la V.O.	30
Il·lustracions 16 i 17: 3r take del segon fragment i guió de la V.O.	31
Il·lustracions 18, 19, 20 i 21: takes del tercer i del quart fragment amb els seus respectius guions	31

ANNEX V: BASE DE DADES

El document elaborat amb Microsoft Excel amb la nostra base de dades es troba en la memòria USB que acompanya al nostre treball.